

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitlér sora 40 fillér.

Az ipar- és kereskedelmi oktatásról.

Tény az, hogy iparoktatásunk a legfiatalabb intézmény Magyarországon, de egyúttal a leghátramaradottabb is. Már pedig ha arra gondolunk, hogy Magyarországon körülbelül másfél millió ember foglalkozik iparral és kereskedelemmel, ha számba vesszük azt, hogy közel százötvenezer fiú- és leány-gyermek van reá- utalva ezekre az iskolákra, akkor azt hisszük nem másodrendű kérdés ez, amikor arról beszélünk, hogy a magyar közönség a lateiner pályák felé fordul, a gimnáziumokat keresi és ajánljuk s javasoljuk neki, hogy ne keresse a gimnáziumokat, hanem menjen ipari iskolába, menjen iparos és kereskedelmi pályára, viszont azonban arról megfeledkezünk, hogy tulajdonképpen nincsenek is olyan iskoláink, melyekben fiatal- ságunkat elhelyezni lehetne.

Ha az állami költségvetést, az iparos tanulók oktatására fordított összeget nézzük, azt látjuk, hogy e célra 571.000 korona van fölvéve. Azt hisszük, hogy bizton állíthatni, miszerint ötszáz ipari- iskolát, melyekbe száztízezer fiú jár az országban, ennyi összeggel fenntartani lehetetlenség. Igaz, hogy hozzájárulnak ehhez a községek, mint iskolafentartók két százalékos pótdóval, azonban éppen ez a legnagyobb baj, és ebben találhatni az okát az idegenkedésnek az iskolafentartók részéről ezen iskolák ellenében, mert ez egy újabb terhet ró a községekre és azokra a városokra, melyek a községi iskolákhoz öt százalékos, az óvodákhoz három százalékos, az iparos tanonciskolákhoz két százalékos és így tovább, tehát a pótdók egész sorozatával hozzájárulnak. Holott az ilyen iskolákat tulajdonképpen az állam volna köteles fenntartani.

Most egyetlen község sem tudja a kétszázalékos pótdóból fenntartani ezeket az iskolákat és a városok évről-évre kerik és sürgetik a közoktatási kormányt, hogy emelje fel ezt a tételt, mert ha azt akarjuk, hogy inasaink a tucatszám- mon felülemelkedjenek, ha azt akarjuk, hogy a szakszerűség belevitessék ezekbe az iskolákba, akkor okvetlenül meg kell

adni azokat az anyagi eszközöket, amelyek szükségesek, hogy a kitudzott ezél megvalósíttassék. Miután most már a mester kezéből kisiklott az inas, mert nincsen aki nevelje, nem marad tehát más hátra, mint az iskola. És így szükséges az iskolát csakugyan az iparos- képzés kohójává, műhelyévé, góczpont- jává tenni. Százegernél több fiatal gyermek látogatja ezeket az iskolákat, pár tized alatt a legények száma meg- szaporodhatik háromszázezerre az isko- lából kikerülve, a kik ma a társadalom- ban elhelyezkedve vagy a szakszerveze- tekbe illeszkedve, lehetnek a nemzeti tőkének igen értékes elemei, de lehet- nek az ellenkezője is, ha az iskolában nem neveltetik a gyermek hazafias szel- lemében és tudásában.

Az utolsó pár tized óta a magyar iparos osztály, különösen a kézműiparos osztály teljesen aláhanyatlott! . . . Csaknem az összes asztalos, az összes bőripari, az összes ruházati és vasipari készítmények, nem magyar iparosok ke- zéből kerülnek ki. Legnagyobb részben idegen gyártmányok! . . . Tökéletes igaza van Mártonffy Márton képviselő- nek, a kereskedelmi tárca tárgyalása- kor tartott beszédében: hogy ha az is- kolában kezdjük még beoltani abba a gyermekbe ennek a szülőföldnek a sze- retetét, a munka iránti becsületérzést ott keltsük fel benne és ha tudást adunk neki és ha azt fogja látni, hogy nincsen kiszakítva a társadalomból, hogy a na- gyok szeretettel fogják meg az ő kezét, akkor nevelni fogunk iparos nemzedé- keket. Mártonffy Márton szaktekintély e téren, mert hiszen ezeknek az iskolák- nak gondozását átvette s vezette másfél tizeden át, önként mondván le állásáról, nagyon kezdetleges állapotok voltak ak- kor, alig voltak iskolaszám- ba vehetők. Mártonffy buzgalma javított ugyan a helyzeten, de anyagi eszközök híján csodákat ő sem vihetett véghez. De figyelemmel kíséri a dolgok menetét és hatalmas beszédet tartott tavaszkor a költségvetéskor az iparostanulói iskolák- ról, a felső kereskedelmi iskolákról és a keleti akadémiáról. Teljes jog- gal kívánhatta fenti beszédében Már- tonffy, hogy az iparostanulók iskoláinak az ügyét úgy gondoza a kereskedelmi

kormány, hogy azok az iskolák valóban iskolafajjává váljanak és szervesen bele- illeszkedjenek azok közé a kulturális intézmények közé, amelyek hála Isten, igen szép számmal vannak és igen ma- gas nívón állanak Magyarországon.

Kereskedelmi felső iskolánk van elég, számuk felmegy negyvenkettőre, egész Középeurópában nincs ennyi felső keres- kedelmi iskola. Ez nem lenne baj, ha ezek az iskolák tényleg szakiskolák len- nének. Abban van a legnagyobb baj, hogy ezek nem egyebek jóformán, mint szükségpótló, levezető csatornái a közép- iskoláknak, mint olyan iskolák, amelyek- ből önkéntesek lehetnek, vasuti tanfolya- mokra mehetnek stb., meg egyes hiva- talokban elhelyezkedhetnek. Érettségi természetesen tehetnek ezek az ifjak. Ezen felső kereskedelmi iskolát végzett tanulók közül, tíz százaléknál alig nyer több alkalmazást a gyakorlati kereske- delemben; restelkednek a pudli mellé állani, azért elhelyezkednek bürokokban, hivatalokban. Holott a felső kereskedelmi iskoláknak az lenne a hivatásuk, hogy a szakkereskedelemnek neveljenek szak- munkásokat, akik azután maguk is veze- tőivé lennének az üzletnek, akik maguk is önálló kereskedőkké válnának. Jó lesz tehát gyökeres reformra a felső kereske- delmi iskoláknál: hogy megfelelhessenek hivatásuknak, ellentétben a mostani rend- szerrel. (Ü. L.)

POLITIKAI HIREK.

Lukács László pénzügyminiszter leg- közelebb törvényjavaslatot terjeszt a kép- viselőház elé a tisztviselők drágasági pótléka- ról. E javaslat szerint a három és több gyermekes tisztviselők fizetésük 30 százalékat kapják drágasági pótlékul. A háromnál ke- vesebb gyermekkel bíró, valamint a nőtlen tisztviselők drágasági pótlékát is kielégítő módon fogják rendezni.

*
K h u e n - H é d e r v á r y Károly gr. budget- beszéde igen jó hatást kelt az által, hogy a kormányelnök eddigi methodusának meg- felelően az összes felvetett kérdéseket abban a konziliáns modorban, azzal a jóindulattal kezelte, mely az ellenzéket is lefegyverezi. Lefegyverezi, mert azt a meggyőződést kelti, hogy a miniszterelnökben valóban meg van

a jóindulat, hogy a visszasságokat kiküszöbölje. A bajokon segítsen és a jogosult panaszokat orvosolja.

Különösen jó hatást tett minden pártra a kormányelnök az a kijelentése, hogy ő a gyülekezési jogot a legliberálisabban óhajtja kezelni, mert semmi veszedelmet sem lát abban, ha a panaszok és sérelmek nyilvánosság előtt jutnak kifejezésre.

A miniszterelnök a legnagyobb készséggel elismerte azt is, hogy a közigazgatásunkban sok javítani való akadna. Az ellen azonban igen helyesen tiltakozott, hogy nagy általánosságban erre a közigazgatásra minden rosszat ráfogjanak.

A nemzetiségek irányában is volt Héderváry grófnak néhány konziliáns szava. Találón jegyezte meg, hogy e téren sok minden visszasságot könnyebb lenne orvosolni, ha nemzetiségi képviselők a sérelmeiket más tónusban és más keretekben hoznák fel.

Általában el lehet mondani, hogy a miniszterelnök beszéde igen jó hatást tett. És az országban is bizonyára újabb és újabb híveket szerez a miniszterelnök okos és tartalmas politikájának.

A városok rendőrségének államotatását, mint már egy ízben megemlítettük, az összes magyarországi határrendőrségek megszüntetésével kapcsolatban tervezik. Most arról értesülünk, hogy ez az utóbbi már december elsejével megtörténik, még pedig olyan formán, hogy a határrendőrséget egyelőre a fővárosi államrendőrség kebelébe olvasztják be. Ezzel egyidejűleg jelentékenyen megapad a határrendőrség létszáma is, mert csupán altisztekből álló legénységet százhatalva redukálják és a többit visszaoesztják a csendőrséghez, ahonnan eredetileg áthelyezték őket. Ezzel egyidejűleg pozitív hírként emlegetik, hogy 1913. január elsejétől veszi kezdetét az összes vidéki rendőrségek államotatása. Ez a két terv tulajdonképpen szorosán összefügg egymással, mert a határrendőrség csak addig tartozik a budapesti államrendőrség kötelekebe, amíg meg nem történik ez az államotatás. Mihelyt ezt végre fogják hajtani, újból decentralizálják a határrendőrséget is.

HIREK.

— **Az új püspökök.** Ó felsége, szombathelyi püspökké Mikes János gróf erdélyi-egyházmegyei áldozópap, szamosújvári püspökké pedig Hosszu Vazul lugosi püspököt nevezte ki. — Mikes János gróf, az ősi Mikes család sarja, 1876. június 27-én született Zabolán, Háromszék vármegyében, tehát most 35 éves. Atyja Mikes Benedek gróf, a szabadságharc egyik hőse volt, 1848-ban ő állította fel és vezette a híres Mátyás-huszárezredet. — Hosszu Vazul, az új szamosújvári görög-katholikus püspök 1866-ban született, tehát most 43 éves. 1886-ban pappá szenteltetvén, nemsokára balázsfalvi papnevelő tanára és az ottani főgimnázium tanára lett. Ekkor írta meg filozófia propedeutikáját, melyet középiskolai tankönyvvül engedélyeztek. Mint a balázsfalvi internátus igazgatója, a magyar nyelv terjesztése körül nagy érdemeket szerzett, 1897-ben a balázsfalvi káptalan tagja lett. 1891-ben, mikor a román

tulzók a memorandum beadását határozták el, akkor őva intette őket, hogy a magyar alkotmányjal összeütközésbe ne kerüljenek. A tanügy terén kifejtett munkássága mellett mindenkor élénken résztvett vármegyénk közéletében. 1903. május 10-én lugosi, most pedig az elhunyt Szabó János helyébe szamosújvári megyéspüspökké neveztek ki. A főrendiházban a közjogi és törvénykezelési és a felirati bizottság tagja.

— **A várterület parkirozása.** A református és luth. közös presbyterium közlebről elhatározta, hogy tisztasági és szépségügyi szempontból a várudvart parkiroztatja. Az egyházak vezetősége ez ügyben már tárgyalta Fischer falkola tulajdonossal, ki a helyszínén megjelenve, készséggel adott tanácsokat, s tett előzékeny ajánlatokat. A rácskerítések elhelyezésére és a beültetésre már nagyjában kész a terv, mely a tavaszon megvalósításra kerül. Ezen életrevaló akció megvalósítása céljából a költségek pótlására, f. évi december 17-én délután a prot. egyházak egise alatt „Karácsonyi álom” cz. színjáték kerül előadásra szakavatott rendezés mellett, lelkes ifjú gárda, a gimnáziumi énekkar, s a daloskőri zenekar közreműködésével. Már most, az előzetes híradás alkalmával is reméljük, hogy közönségünk e vállalkozást a szép és szükséges cél érdekében teljes jóindulattal pártolni fogja.

— **Teaestély.** A szegény tanulókat segélyező kör folyó évi december 3-án, 1912. február 4-én és március 3-án, vasárnap, d. u. 5—8 óráig, a Bethlen-főiskola tornatermében teaestélyt rendez kapcsolatban érdekelt műsorral. Belépti díj: személyenként 1 kor., tanulóknak 60 fillér. A jótékony cél érdekében felajánlásokra köszönettel fogadjanak.

— **Tárcsás borona bemutatása.** Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 29-én, szerdán Nagyenyedi határában a Hellos alatti dűlőben a tárcsás boronát, annak mikénti kezelését és működését befogja mutatni. Ezen alkalommal Brunner Béla alsókarácsonyfalvi intéző szíves lesz a tárcsás boronát ismertetni és annak előnyeit szerzett tapasztalatai alapján megmagyarázni. Midőn erre a gazdaközösség figyelmét felhívjuk, reméljük, hogy ezen bemutatáson mentől számosabban fognak megjelenni.

— **A nagyenyedi daloskőr** december 2-án, szombaton Nagyenyeden, a városház dísztermében hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. a) Gaal F. „Elegia”. b) Lányi E. „Idill”. Játssa a daloskőr zenekara. 2. Hoppé R. „Népdalok”. Énekl a daloskőr férfikara. 3. Liszt F. „XIV. Rapszodia”. Játssa Székely Károlyné. 4. Farkas Ö. a „Tetemrehívás” dalműből részlet. Előadja a daloskőr vegyeskara a zenekar kíséretével. 5. Grieg E. „Holberg suit”. Játssa a daloskőr zenekara. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 2 korona.

— **Adakozás.** Az újonnan épült Balázsfalvi magyar kaszinó berendezési költségeire utóbb a következők adakoztak: Mend Henrik 100 kor. Kny Ernő, Kelemen Gyula, Horváth Miklós, Lengyel Mór és Farkas Károly 10—10 kor. Összesen 150 koronát. Hazafias adományukért fogadjak a kaszinó halás közönetét.

— **Tűzeset gondatlanságból.** Magyarbükösön f. hó 14-én nagy tűz pusztított. A tűz egy kis gyermek könnyelmű játszadozásából keletkezett. Biró Sándor gazdálkodó

négy éves kis fia a szénás szinben égő gyufával játszadozott. A széna meggyuladt és teljesen elhamvasztotta a színt, leégett a gazda lakóháza, az összes gabonaneműekkel, mi a padlásra volt felrakva. A tüzet oltani vagy legalább tovább terjedését megakadályozni lehetetlen volt. A szomszéd gazda Zilahi Márton telkére is átkapott és ennek is elhamvasztotta az épületeit és takarmányát. A pusztító elem Barta György istállójára is átesapott s azt is elpusztította tizenkét szekér takarmánnyal, nagy mennyiségű búzával együtt. A kár közel hétezer korona, biztosítás útján semmi sem férül meg a károsult, ugyszólva hajléktalanokká lett gazdáknak.

— **Hálás köszönetet nyilvánítok a „Szegény Tanulókat Segélyező Kör”** nevében Göllner Árpádné ó nagyságának, ki 11 darab ruhaneműt, Tángel Józsefné ó nagyságának, ki 20 darab ruhaneműt és 5 kalapot, nagyságos Nagy Lajos nyug. igazgató urnak, ki 10 koronát, és dr. Szlávik Imréné polg. isk. igazgatónő ó nagyságának, ki 5 koronát szíveskedett adományozni a karácsonyi felruházásra. Kegyes adományokat köszönettel elfogad Török Bertalané, elnök.

— **Elgázolta a szekér.** Vasárnap Miriszlóról egy lakodalmas menet vonult át Magyarcsesztvén. A rózsás kedvű lakodalmasok közül Szucs Dénes az egyik megrakott ökrös szekér előtt táncolt, miközben megbólt és a szekér elé esett. Az ökröket hirtelen megállítani nem lehetett s így a szekér Szucs testén ment keresztül. A szerencsétlen ember olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy most a halállal vívódik.

— **Edison villomos színház** ma vasárnap két előadást tart, d. u. 5 és este 8 órakor. A műsor sorrendje: 1. Fogadtatás a Diákások főnökénél. Természetes felvétel. 2. Pali csintalanságai. Renkívül nevetető. 3. Tristan és Izolda. Dráma az ókorból. 4. Hamis négeres. Komikus. Nagyon mulattató. 5. Nick Winter. Komikus. 6. Péter a ragadós ember. Falat rázó nevetés. — A múlt vasárnapi képek is tiszták és jók voltak.

— **Változtatás a postacsomagok feladásánál.** Folyó évi december hó 1-én a postai csomagkezelésben változás áll be, amennyiben azok a csomagok, amelyeknek nyilvánított értéke legalább 100 K (100 frank, 100 márka) vagy ennél kisebb értéknyilváníttással adatott fel és amelyek készpénz, ékszer, zseborát, arany vagy ezüst tárgyat tartalmaznak, — ha terjedelmüknel vagy súlyuknál fogva betét darabként nem kezelhetők, — kézi darabként kezelendők. Minden egyes kézi darabhoz külön-külön szállítólevél allítandó ki. Ez a rendelkezés a hatóságok és a hivatalok által feladott kézi darabokra is kiterjed. Azokat a kézi darabokat, melyeknek értéke 600 koronánál kisebb és az ezekhez tartozó szállítóleveleket a felvételnél egy-egy darab „V” jelzővel, azokat pedig, melyeknek értéke 600 korona, vagy ennél több, ezeknek szállítóleveleit két-két darab „VV” jelzővel kell ellátni. A „V” illetve „VV” jelzőket úgy a csomagon, mint a szállítóleveleien a ragszám mellé kell ragasztani.

— **Talpraesett válasz.** A minap egy társaság faluhelyre rándult ki és a falu végén juhokat őrző rásztorfiuval találkozik. A társaság egyik csintalan leánytagja, megakarván trefálni a fiut, megkérdezi, vajjon elveendő őt feleségül? „Nem,” mondja a fiu, „mert ha magát elveszem, többet kell magát őriznöm, mint a juhaimat!”

* **Oly esetekben**, a mikor a hasajtószert használata indokolt, az orvosok első sorban természetesen **Ferencz József**-késérővizet rendelnek, mert ez a vegyelemzés szerint a legelső sorban áll és minden más gyógyviztől különbözik. A betegek is a legjobban kedvelik, mert ize nem kellemetlen. Az Irgalmasok híres bécsi kórháza írja: Számos **makacs székrekedésnél** kitűnő sikerrel használtuk a magyar „Ferencz József“-késérővizet. — Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. Ügyeljünk a valódiságra!

* **A legkiválóbb orvosok** egyhangu véleménye, hogy a gyermek a fejlődés szakában van legjobban arra utalva, hogy hatékony tápszerekkel erősítve a legkülönbözőbb ragályos betegségek ellen ellentálló képessé tétessék, s ugyancsak egyhangu vélemény az, hogy e célra legalkalmasabb a csukamájolaj, mely könnyű emészthetősége által valik igen becses. E célra legjobban ajánlható a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel sem keféntlen szaga, sem rossz ize nincs, a gyermekek szívesen veszik. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész Bpsten s üvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Faragó bácsi moziája.** Faragó Géza, a kitűnő festőművész belépett a Jó Pajtás szerkesztőségébe, mint művészeti főmunkatárs s mindjárt új rovatot is kezd benne: Faragó bácsi moziáját, mely vidám, elmés rajzokban mutatja be a hét olyan eseményeit, melyek a gyermekeket is érdeklik. Másik új rovat is nyílik a Jó Pajtás új számában: a Híres esaták, mely a világtörténelem leghíresebb esatáit mutatja be szóval és képpel. Ugyanebben a számban Benedek Elek bájos versben köszönti Lévy Józsefet 86-ik születése napján. Zöldi Márton kedves elbeszélést mond, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör sport-kalandjait. Találunk még ebben a számban verset Lévy Józseftől, mesét Elek nagyapától, Kis deákok leveleit, mulatságos mókát Zsiga bácsitól, regény-folytatást Benedek Elektől. A rejtvenyek, szerkesztői üzenetek teszik teljessé e szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás a Franklin-társulat adja ki: előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatónyiszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— **Házartás** a Magyar Asszonyok Közlönyének szerkesztősége a legjobb ételrecept beküldőjének. Az első díj öt arany, második díj három arany és a harmadik díj két arany. A pályázaton bárki résztvehet, levelek, levesbevalók, mártások, előételek, sült és főtt húsok, halak, főzelékek, torták és tészták elkészítési receptjeivel. A beérkezett recepteket a főzőiskolában bizottságilag kipróbálják, a megfelelő receptek azután a Házartás számaiban megjelennek. A pályázat eredményét az 1912. február 20-iki „Házartás“-ban hirdetik ki. Pályareceptek 1912. február 1-ig a „Házartás“ szerkesztőségének. Uráné Hentaller Lilly szerkesztő címére, Budapest, VII., Thököly-ut 162. sz. küldendők. A „Házartás“ a legrégebb és egyedüli olyan folyóirat, mely szórakoztatva tanít és felélel mindent, ami a magyar asszonyt és a családot érdekli. A pompásan szerkesztett lap el van terjedve az egész országban, tartalmánál fogva szívesen látott vendége minden magyar asszonynak és családnak. A „Házartás“ előfizetési ára fél évre 6 kor., egész évre 12 korona. — Aki legelőször fél évre most fizet elő, annak a lapot utólag ingyen küldik. Mutatónyiszámmal készséggel díjtalanul szolgál a „Házartás“ szerkesztősége, Budapest, VII., Thököly-ut 162. sz., hova az előfizetési pénzek is küldendők.

HIRDETÉSEKET legutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

KÖZGAZDASÁG.

A csikoshátú buzalégy.

A korai buza és rozs vetésekben sok helyt tapasztalhatták az idén a gazdák, hogy a már szépen kikelt vetés egyszerre csak megakad fejlődésében, sőt kezd tűnedezni, vegtere egészen elfogy és kipusztul. Ennek a körülménynek oka a csikoshátú buzalégy, a mely az idén meglehetősen el van terjedve és sokfelé okoz jelentékeny károkat.

Ez a buzalégy ősszel és tavasszal is csinál károkat. Tavaszti kártétele azonban nem számottevő. Ősszel a légy kis lárvája a levelen lecsuszva, a fiatal levél tövében húzódik meg, a mely azután rendellenesen fejlődik, kis hagyma alakúvá lesz. E megvastagodott töben azután megtalálható a larva, a mely az egész telet e helyen húzza ki, hacsak teljesen le nem rágja a vetést. — A kora tavasszal rajzó kis légy citromsárga és hátán fekete-barnás sávokkal bir. Tavaszti rajzáskor csak a gyenge késői vagy a tavasz buza vetéseket támadja meg, s lárvái nem rágnak át a szárt, hanem a levelhüvely alatt csatornát ráganak, minek után a kalász hasban marad, hüvelyéből nem bujik ki; a szárból meg támadott bűtyök feltűnően megvastagodnak, s a megvastagodott száron mindíg meg van a rágott csatorna, a mely a larva szennyes barnás ürülékével van tele.

Védekezni ellene csak a késői vetésnél lehet, s így csalogató vetéseket lehet alkalmazni aug. közepén éppen úgy, mint a hesszeni légy ellen. Ősszel pedig ott, a hol jelentékenyebb kárt okozott, nincs más mód mint kiszántani a buzát vagy a rozstot s újra vetni. Természetesen azonban, hogy az ilyen későn vetett buza vagy rozs még akkor is gyengén fog fejlődni, ha a talajban nagyobb mennyiségű tápláló anyag áll rendelkezésére. Az ilyen késői vetéstől eredményt csak az esetben várhatunk, ha a vetés előtt a talajt bőven elláttuk szuperfoszfáttal, tavasszal pedig február végén vagy március elején kat. holdanként 40—50 kg. chisaletrómot alkalmazunk fejtrágyául.

November

hó 29-én jelenik meg az 51-ik évfolyamu közhasznú Nagyenyedi Lőcséi Sp. Lajos-féle

NAPTÁR

1912 szökő-
évre.

az országos vásárok pontos kimutatásával és sok hasznos tudnivalóval

Ára **30** fillér.

Kapható FÖLDES EDE és CIRNER J. JÓZSEF kereskedésekben Nagyenyeden.

Sz. 4975—1011. tkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Badó Károly végrehajtónak Tálás György,

Varga Zsiga és Deák Mihály miriszlói lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 48 kor. 20 fillér tőke, ennek 1910 évi szeptember hó 15. napjától járó 8%-os kamata, eddig összesen megállapított 15 kor. 80 fill. per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérelmet azonnal megállapított 17 kor. és a még felmerülő költségek, valamint a miriszlói 38 sztkjvben foglalt ingatlan jutalekára vonatkozólag csatlakozottan azonnal kimondott Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztárnak 80 kor., Deák József és Istvánó miriszlói lakosnak 48 kor. 90 fill., Tálás József és Tálás János miriszlói lakosoknak 140 kor. 20 fill. tőkét és összes járuléknak kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíróskörületében levő a miriszlói I. R. 38 sz. tkjvben A + 4, 5, 7, 8 rdsz. a foglalt ingatlanokból Tálás Györgyöt megillető jutalekára, még pedig a 4 rdsz. 227—231 hrsz. 364 kor., — 5 rdsz. 296 hrsz. 4 kor., — 7 rdsz. 663, 664 hrsz. 12 kor., — 8 rdsz. 1981, 1982 hrsz. 77 kor., — a 695 sztkjvben A + 1 rdsz. 585—588 hrsz. a ingatlanbóli jutalekára 20 kor., — Varga Zsigmondnak a miriszlói I. R. 574 sztkjvben A + 1 rdsz. 412 hrsz. ingatlanára 28 kor., — az 577 sztkjvben A + 1 rdsz. 697 hrsz. ingatlan jutalekára 10 kor., — az 598 sztkjvben A + 1 rdsz. 964, 969 hrsz. a jutalekára 150 kor., — Deák Mihálynak a miriszlói I. R. 749 sztkjvben A + 1 rdsz. 1322 hrsz. a foglalt ingatlanára 258 kor. és a 703 sztkjvben A + 1 rendszám 1557/2 hrsz. a ingatlan jutalekára 24 kor., összesen 947 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelték.

Az árverés megtartására határidőül 1912. évi január 16. napjának délelőtti 9 órája Miriszló községhez tartozó tüzeltik ki, a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíróskörület mint tkvi hatóságnál és fentebb említett község-házánál megtekinthető alábbi feltételek alatt:

1. Ezen árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók az 1908. évi XL. t.-cz. 21. §-ában említett kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszoigáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százalékán szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XL. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

4. Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre emelkedése után 3 egyenlő részletben 15, 30 és 45 nap alatt, minden egyes árverési részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű kérvény mellett a helyi m. kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál befizetni.

5. Vevő köteles az ingatlanok terhelés és az árverés napját követően esedékes adókat és átruházási illetéket viselni, — a megvett ingatlan haszna és terhei vevőt a sikeres árverés napjától illetvén.

6. Vevőnek a vételi bizonyítvány csak az esetben fog kiadattani, ha az árverés napjától számított 8 nap alatt az 1881. LX. t.-cz. 178. §. alapján előterjesztés, vagy ha ugyanazon naptól számított 15 nap alatt az 1908. évi LX. t.-cz. 27. §. intézkedéséhez megfelelő utóajánlat nem tétetett.

7. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és teljes kifizetése után fog vevő javára hivatalból elrendeltetni.

8. Amennyiben a vevő az árverési feltételeknek a kitűzött időben eleget nem tette, az általa megvett ingatlanok érdekelt felek bármelyikének kérelmére az 1881. LX. t.-cz. 188. §. szerint vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni, mely esetben ha az ingatlanok a korábbi vételárnál olcsóbban adattának el, a régebbi és újabb vételár közti különbözetet vevő megtéríteni tartozik, ellenben a netaláni vételári többlet vevőt nem illetendi.

Az elrendelt árverés a fentírt telekjegyben feljegyezett és az árverési hirdetmény kifüggesztett és az irt községi előjárásnak 2 példányban az árverési feltételekkel együtt a szomszédos községekbeni előzés és közhírré tétel végett megküldetni rendeltetik azzal, hogy annak egyik példányát a község-házánál nyílt ke-lyen tartsa.

A kir. járásbíróskör mint telekvi hatóság.

Nagyenyed, 1911 évi augusztus hó 5-én.

Bottlik István,
kir. járásbíró.

Egy jó karban lévő
ebédlőszoba-berendezés
eladó.

Értekezhetni Bálint Jánosnál. 306 4—

Méltóságos Br. Kemény Árpád
uradalmi

borainak elárusítása

CIRNER J. JÓZSEF

fűszer és csemege kereskedésében

NAGYENYED

Telefon 53. 308 6— Telefon 53.

Mosó, vasaló és vegytisztító intézet.

Elvállalok mindennemű mosást és vasalást. Férfi és női ruhák veg. ileg tisztítását pontosan és jutányos ár mellett. Női ketengyék és kézimunkák tisztítását, ugyszintén mindennemű férfi- és női ruha bármily színre való festését felelősség mellett.

Titizlettel

Izsó Istvánné,

Nagyenyed, Tóvis-utca 16.

107—

KOBRÁK
CZIPŐK
a legjobbak.
KAPHATÓK
Nagyenyeden és vidéke részére kizárólag a Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetnél.
153 16—24

Nyersolaj
Szivógáz
Diesel
Benzin

mótorok
és lokomobilok
mint specialitás:

Föld-
gáz
moto-
rok

Drezdai mótorgyár részv.-társ
Németország legrégibb, legnagyobb mótorgyára
vezerképviselő:

Gellért Ignác és társa
189 10—26

Budapest, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok.)
Kedvező fizetési feltételek. Meszemenő jótállás.

Kútépítés

egy méter belmértű, helyszínen csőből szőtt csement-csővekből, minden eddigé olcsóbb és jobb, amit eléggé bizonyít, hogy általunk két éven belül az államvasutnak és kőszádnak 375 ilyen kút lett építve. Jelen működésünk **Enyeden** Molnar Gyula vasuti mérnök ur udvarában és Balla Béla ur most épült házában. Kik még ez évben jó vízzel ohajjták családjukat biztosítani, sziveskedjenek a fenti helyeken bizalommal hozzánk fordulni.

Gabos Testvérek

kútmesterek.

313 4—4—

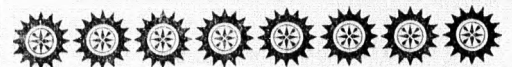

Tűzifának
a felvágatását

villamosmotor gépfűrészszel, és hasogatását elvállalja

ROTHE ERNŐ,

Előjegyzéseket elfogad **Dr. Odor Béla** gyógy-szerész. 310 4—6

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudtára adni, hogy az őszi és téli idényre, „Saisonra“ megérkeztek az összes újdonságaim; u. m. nagy választék női és leányka kabátokban, kész férfi, fiu és gyermekruhákban, nagy választék hazai gyártmányu női, férfi és gyermek cipőkben, — továbbá kalap, feáernemű, boak és egyéb szörme árukban, nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

Saját szabóműhely!

A nagyérdemű közönség további nagybecsű pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Berkovics Béla

női, férfi-dívat és uri-szabó üzlete
NAGYENYED, Főter 3

28 22—

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálgásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.
Próba-doboz 50 fillér.

Megfojt ez az átkozott köhögés. Fő- és szétküldési raktár: **„Nádor“ gyógyszertár**
Budapest, VI., Váci-körút 77.

Egger mellpasztilláj a csakhamar meggyógyított.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József örökösei gyógyszertárában és Dr. Odor Béla gyógyszertárában. 271 6—26

A „Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt
Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Eladó ház.

Malom-utca 7. számú ház (új épület)
2 szoba, konyha és kamarával, villany-
világítás bevezetve.

NAGYENYED = re forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszserjék, tülevelűek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

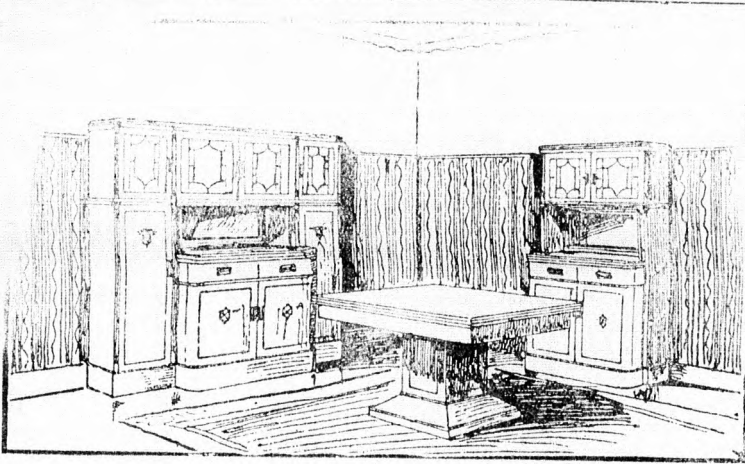
BUTOR

RAKTAR.

KUNSGH ANTAL

épület- és butorasztalos
NAGYENYED,

Szentkirály-utca, a vármegye-
gyeház és a kórház között.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és réz-butorkban, ugyiszintén mindennemű kárpitozott butorkban.

Friss töltésű bor- és gyógyvizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzén, Répáti, Salvator, Sicilia és Sztojka hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi hazai keserűvizek.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-utca 128.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki úri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen be-
vásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket ma 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. úri közönség nagybecsű pártfogását kérve

vagyok alázatos szolgálója

GERŐ L., úri szabó.

Nagyenyed, Főtér.

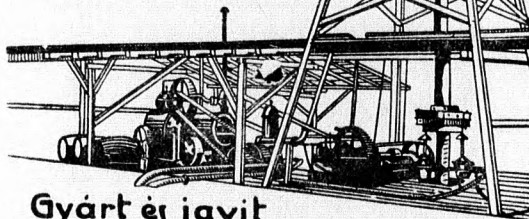
221 16-

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek.

LAPP HENRIK félé MÉLYFŰRÁSOK magyar részvénytársasága BUDAPESTEN

Jroda: Gyár:
v. Balthory-utca 3. | X. Kőbányai út 4/4,
Telefon: 114-16 (Interurban) Telefon: 157-72

**ELVÁLLAL
MINDENMÉLYFŰRÁSOKAT**
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
**MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.**

Legjobb referenciák!

Szőlőoltvány.

Őszi ültetésekre legalkalmasabb 60,000 darab kétéves gyökeres remekszép oltvány 1000 darabonként 260 koronáért beszerezhető.

Ezenkívül 100,000 drb. gyökeres zöldoltvány is kapható.

BRETTNER MÓR,

az „Erzsébet” szőlőoltvány-telep tulajdonosánál
Balázsfalván. 299 5-6

Rákóczi-utca 75. számú ház

ELADÓ.

Értekezhetni lehet Dr. Elekes Károly ügyvéd úrnál. 206 10-

TÜZIFA FÜRÉSZELEST

olcsón vállal

Hegyi János Nagyenyed.

Telefon-szám 67.

280 11-

Aki legjobban szerkesztett, teljesen független, nagy, előkelő napilapot járattatni óhajt, fizesse elő **Az Ujság-ot!**

Vasárnap „Asszony”, „Gyermek” melléklet.

Előfizetési árak:

Egy évre - - - - -	K 28.-	„Az Ujság terjedelme rendszeren 32-36-40 oldal. Vasárnap és ünnepnap 80-100-200 oldal.
Félévre - - - - -	14.-	Megrendelést cím:
Negyed évre - - -	7.-	Az Ujság kiadóhivatala
Egy hónapra - - -	2 40	Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Legjobb ajándék

a tartós és olcsó hazai szóttésáru Arjegyzéket ingyen s bérmentve küld Lingner György szövőgyára Nagyenyed

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Aisófehértómezei raktarak:

Nagyenyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „Grand prix”-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALÁTA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi sörét.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a czég vignettája az üvegen rajta van!

104 1-

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéket kevés örzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíto le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9-12 óráig, délután 3-4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.